

Краязнаўчае лато

Аўтары: Лабко Вераніка, Пятрушчык Рэната
Дзітвянская сярэдняя школа

1 раунд «У музеі»

тэма	пытанне				
1. Хатні посуд	<u>10</u>	<u>20</u>	<u>30</u>	<u>50</u>	<u>70</u>
2. Прылады працы, інвентар	<u>10</u>	<u>20</u>	<u>30</u>	<u>50</u>	<u>70</u>
3. Адзенне, абутак	<u>10</u>	<u>20</u>	<u>30</u>	<u>50</u>	<u>70</u>
4. Мэбля, абсталяванне, інтэр'ер	<u>10</u>	<u>20</u>	<u>30</u>	<u>50</u>	<u>70</u>

1. Хатні посуд

10 балаў

Сталовы прыбор, вялікая (аб'ём ад 100 мл і больш) разлівальная лыжка з доўгай ручкай.

Выкарыстоўваецца для разлівання супоў, кампотаў, малака з посуду для прыгатавання (напр. каструлі) ў посуд для ўжывання ежы (талеркі, кубкі).

Адказ

апалонік

1. Хатні посуд

20 балаў

Гліняная пасудзіна з выцягнутым тулавам, пукатымі бакамі і звужаным горлам, ручкай і дзюбкай, прызначаная для захоўвання малака і малочных прадуктаў

Адказ

збан

1. Хатні посуд

30 балаў

*Пасудзіна, пры дапамозе якой
прасявалі муку*

Адказ

Сіта

1. Хатні посуд

50 балаў

Карытападобная пасудзіна з шырокім адкрытым верхам, прызначаная для мыцця бялізны

Адказ

Начоўкі (ночвы)

1. Хатні посуд

70 балаў

Ёмістасць для захоўвання і пераноскі сыпучых прадуктаў (збожжжа, мукі, круп, гароху і інш.), сплеценая з лубу, саломы, лазы. Мелі канфігурацыю збанка, бочки, гаршка, часта іх рабілі з вечкам. Мелі добрую вентыляцыю, таму ў іх нядрэнна захоўваліся прадукты.

Адказ

кораб

2. Прылады працы, інвентар

10 балаў

*Пры дапамозе гэтай прылады жалі
жыта, ячмень*

Адказ

Серп

2. Прылады працы, інвентар

20 балаў

*Прылада, з дапамогай якой
малацілі зерне*

Адказ

цэп

2. Прилади працы , інвентар

30 балаў

*Ткацкі станок для вырабу тканін
ў хатніх умовах*

Адказ

Кросны

2. Прилади праці, інвентар

50 балаў

*Бандарны выраб, пасудзіна для
збівання масла*

Адказ

Маслабойка

2. Прылады працы, інвентар

70 балаў

*Самапрадка, прылада для
механічнага прадзення лёну*

Адказ

Калаўрот

3. Адзенне, абутак

10 балаў

*Традыцыйны сялянскі абутак,
плецены з лыка (лазовага,
ліпавага), пяньковых або
льняных вітушак ці тонкіх
вяровак*

Адказ

Лапці

3. Адзенне, абутак

20 балаў

*Мужчынскі саламяны галаўны
ўбор, які добра засцерагаў ад
сонца*

Адказ

Капялюш (брыль)

3. Адзенне, абутак

30 балаў

*Галаўны ўбор
замужняй жанчыны*

Адказ

хустка

3. Адзенне, абутак

50 балаў

*Верхняя зімовая з аўчыны
вопратка, насілі як жанчыны, так і
мужчыны*

Адказ

кажух

3. Адзенне, абутак

70 балаў

*Пэўнага крою жаночая адзежа,
якую надзяваюць спераду на
сукенку, спадніцу, каб засцерагчы іх
ад забруджвання*

Адказ

фартух

4. Мэбля, абсталяванне, інтэр'ер

10 балаў

*Ахоўніца ачага, «гаспадыня». Зранку
вясковыя кабеты ўжо завіхаліся ля яе,
ставілі ў яе чыгуны і чыгункі з ежай*

Адказ

печ

4. Мэбля, абсталяванне, інтэр'ер

20 балаў

*Мэбля, якая стаяла ўздоўж сцен,
на ёй звычайна сядзелі, маглі і
спаць, калі збіралася шмат гасцей*

Адказ

лава

4. Мэбля, абсталяванне, інтэр'ер

30 балаў

*Драўляная скрыня для захоўвання
тканін, адзення і каштоўнасцяў,
нярэдка аздаблялася мастацкім
роспісам*

Адказ

куфар

4. Мэбля, абсталяванне, інтэр'ер

50 балаў

Ручная прылада для вызначэння вагі

Адказ

бязмен

4. Мэбля, абсталяванне, інтэр'ер

70 балаў

Самае святое і шанаванае месца ў хаце, тут сядзелі кум з кумою (на хрысцінах), маладыя (на вяселлі)

Адказ

покуць

2 раунд

тэма	пытанне				
1.СМІ Лідчыны	<u>10</u>	<u>20</u>	<u>30</u>	<u>50</u>	<u>70</u>
2. Летпіс горада	<u>10</u>	<u>20</u>	<u>30</u>	<u>50</u>	<u>70</u>
3. Эканоміка	<u>10</u>	<u>20</u>	<u>30</u>	<u>50</u>	<u>70</u>
4. Знакамітыя Лідзяне	<u>10</u>	<u>20</u>	<u>30</u>	<u>50</u>	<u>70</u>

1. СМІ

10 балаў

Назавіце рэкламна -інфармацыйную газету Лідскага раёна, якая выходзіць з 1999 года

Адказ

газета “Прынёманскія весткі”

1. СМІ

20 балаў

Лідчына выпускае свой краязнаўчы часопіс . Як называецца дадзенае выданне?

Адказ

часопіс “Лідскі летапісец”

1. СМІ

30 балаў

*У якім годзе выйшаў першы нумар
Лідскай газеты?*

Адказ

у 1939 г.

1. СМІ

50 балаў

*Хто з'яўляецца галоўным
рэдактарам Лідскай газеты
сёння?*

Адказ

*Кацярына Іванаўна
Серафімовіч*

1. СМІ

70 балаў

*Як называлася Лідская газета
першапачаткова?*

Адказ

газета “Уперад”

2. Летапіс горада

10 балаў

Назавіце год заснавання горада Ліда

Адказ

1323 год

2. Летапіс горада

20 балаў

*Хто лічыцца заснавальнікам
нашага горада?*

Адказ

князь Гедымін

2. Летапіс горада

30 балаў

*Вы згодны са сцвярджэннем, што
герб нашага горада не заўсёды
быў такім, як сёння?*

Адказ

згодны

2. Летапіс горада

50 балаў

*Ці згодны вы са сцвярдэннем,
што горад Ліда атрымаў Магдэбургкае
права і гарадскі герб у 1500 годзе?*

Адказ

не, у 1590 годзе

2. Летапіс горада

70 балаў

У горадзе Ліда ёсць вялікая колькасць помнікаў. І ўсё ж, на дадзены момант аб'яўлены конкурс на лепшы эскізны праект будучай скульптуры. Што за помнік плануецца ўстанавіць?

Адказ

помнік Гедыміну

3. “Моўныя залацінкі”

10 балаў

Што абазначала слова «гута»?

Адказ

шклозавод

3. “Моўныя залацінкі”

20 балаў

*Што абазначала слова
«бровар»?*

Адказ

піўзавод

3. “Моўныя залацінкі”

30 балаў

Што абазначала слова «валіска»?

Адказ

чамадан

3. “Моўныя залацінкі”

50 балаў

Хто такі бортнік?

Адказ

пчаляр

3. “Моўныя залацінкі”

70 балаў

*На якой фабрыцы нашага горада
можна пачуць слова «халява»?*

Адказ

абутковая фабрыка

4. Эканоміка

10 балаў

Дадзенае прадпрыемства спецыялізуецца на выпуску аптычнага шкла, вырабаў геаметрычнай аптыкі. Што гэта за прадпрыемства?

Адказ

завод “Оптык”

4. Эканоміка

20 балаў

*Назавіце самае старэйшае
прадпрыемства па вытворчасці
сельскагаспадарчых машын.*

Адказ

завод “Лідсельмаш”

4. Эканоміка

30 балаў

Нядаўна завод

*«Лідахарчканіцэнтрамы» адзначыў
свой 50 – гадовы юбілей. Вы згодны з
дадзеным сцвярджэннем?*

Адказ

*Не згодны , завод адзначыў
70- гадовы юбілей*

4. Эканоміка

50 балаў

Лідская абутковая фабрыка даволі старое прадпрыемства ў нашым горадзе. Якую назву мела дадзеная фабрыка першапачаткова?

Адказ

фабрыка “Ардаць”

4. Эканоміка

70 балаў

Дэліс-стыль - гэта фабрыка, якая ўваходзіць у 5 лепшых прадпрыемстваў па вытворчасці шкарпетачных і панчошных вырабаў РБ. Дзе знаходзіцца дадзенае прадпрыемства?

Адказ

вёска Астроўля

3 раунд

тэма	пытанне				
1. Культура	<u>10</u>	<u>20</u>	<u>30</u>	<u>50</u>	<u>70</u>
2. Лідчына ў геаграфічных фактах і лічбах	<u>10</u>	<u>20</u>	<u>30</u>	<u>50</u>	<u>70</u>
3. Архітэктура і скульптура	<u>10</u>	<u>20</u>	<u>30</u>	<u>50</u>	<u>70</u>
4. Людзі зямлі Лідскай	<u>10</u>	<u>20</u>	<u>30</u>	<u>50</u>	<u>70</u>

1. Культура

10 балаў

*Назавіце імя ганаровага
грамадзяніна горада Ліда, які вядомы
як мастак, паэт і скульптар*

Адказ

Рычард Груша

1. Культура

20 балаў

*Як называецца народны ансамбль яўрэйскай
музыкі ў нашым горадзе?*

Адказ

ансамбль “Шалом”

1. Культура

30 балаў

Ці згодны вы са сцвярджэннем, што народны ансамбль песні і танца «Лідчанка» існуе з красавіка 1961 года?

Адказ

так, ансамбль існуе з 1961 года

1. Культура

50 балаў

*Нават сёння іграюць на тых
скрыпках, якія ў свой час зрабіў
народны ўмелец Браніслаў Паўлавіч
Круглы. На сваёй маленькай Радзіме
майстар пражыў усё жыццё. Назавіце
вёску, дзе жыў і «выпраўляў у свет»
свае скрыпкі майстар?*

Адказ

*вёска Дубчаны Тарноўскага
сельскага Савета*

1. Культура

70 балаў

*Што размясілася ў паўднёва-заходняй
вежы Лідскага замка ў пачатку яе
пабудовы і да 1533года?*

Адказ

праваслаўная царква

2. Лідчына ў геаграфічных фактах і лічбах

10 балаў

Вы згодны з тым, што плошча Лідскага раёна займае прыкладна 1567 км квадратных?

Адказ

плошча прыкладна 1567 кіламетраў квадратных

2. Лідчына ў геаграфічных фактах і лічбах

20 балаў

*Назавіце асноўны тып
рэльефа Лідчыны*

Адказ

*асноўны тып - Лідская
раўніна*

2. Лідчына ў геаграфічных фактах і лічбах

30 балаў

*Вы згодны са сцвярджэннем, што
плошча раёна займае
3 месца па велічыні ў Гродзенскай
вобласці?*

Адказ

Лідскі раён займае 5 месца па велічыні

2. Лідчына ў геаграфічных фактах і лічбах

70 балаў

Як называецца нізіна, якая знаходзіцца ў межах Лідскага раёна?

Адказ

Нёманская нізіна

2. Лідчына ў геаграфічных фактах і лічбах

50 балаў

У Лідскім раёне ў 2017 годзе адкрыты рэгіянальны лясны адукацыйны цэнтр. Дзе знаходзіцца дадзены цэнтр?

Адказ

вёска Гарні

3. Архітэктурна і скульптура

10 балаў

У нашым горадзе вялікая колькасць скульптур. Адна з іх на скрыжаванні вуліц Ленінскай і праспекта Перамогі.

Што за скульптура?

Адказ

*скульптура з выявай ільва
з ключамі ад горада*

3. Архітэктурна і скульптура

20 балаў

*Дзе знаходзіцца ў нашым горадзе помнік
Францыску Скарыну?*

Адказ

вуліца Савецкая, каля касцёла

3. Архітэктэра і скульптура

30 балаў

У якім населеным пункце захаваліся рэшткі вадзянога млына, які ў хуткім часе стане турыстычным аб'ектам?

Адказ

аграгарадок Дворышча

3. Архітэктурa і скульптура

50 балаў

Незвычайны маёнтак знаходзіцца ў аграгарадку Тарнова. Пра якога графа, уладара будынка, ідзе размова?

Адказ

граф Дзітрый Маўрас

3. Архітэктурна і скульптура

70 балаў

Святая крыніца. Так пра яе гавораць у наваколлі вёскі Лебяды. У гонар якога святога была асвечана крыніца?

Адказ

Іааннава крыніца

4. Людзі зямлі Лідскай

10 балаў

*Вы згодны з тым, што на
сённяшні дзень у нашым горадзе
пражывае да 100 000 жыхароў*

Адказ

у горадзе Ліда больш за 100 000 жыхароў

4. Людзі зямлі Лідскай

20 балаў

*Імем гэтага паэта названы філіял
Лідскага гісторыка-мастацкага музея ў
горадзе Ліда, што знаходзіцца ля замка.*

Хто гэта?

Адказ

Валянцін Таўлай

4. Людзі зямлі Лідскай

30 балаў

*Пісьменніца, ураджэнка вёскі Хадзюкі,
яе апавяданне «Касцы» вывучаецца
ў 6 класе. Хто гэта?*

Адказ

Хрысціна Лялько

4. Людзі зямлі Лідскай

50 балаў

*Наш зямляк – ганаровы грамадзянін
Чылі, у гонар якога названы горны хрыбет,
два мінералы. Хто гэта?*

Адказ

Ігнат Дамейка

4. Людзі зямлі Лідскай

70 балаў

*Пісьменніца, нарадзілася ў вёсцы Біскупцы ў
1938 годзе, настаўнічала, некаторы час з'
яўлялася дырэктарам музея Максіма
Багдановіча ў г. Гродна*

Адказ

Данута Бічэль-Загнетава

Падвядзенне вынікаў

